

SAKSFRAMLEGG

Arkivsaksnr.: 17/2721-68

Arkiv: PLN 436

0605_436 Detaljregulering for Lamoen - utvidet grusuttak - 1. gangsbehandling

Forslag til vedtak:

1. Forslag til detaljregulering for 0605_436 Lamoen – utvidet grusuttak sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningsloven §§ 5-2 og 12-10.
2. Rådmannen skal før 2. gangsbehandling kvalitetssikre planen når det gjelder innhold og framstilling, samt foreta eventuelle mindre suppleringer og justeringer.
3. Innenfor området for *råstoffutvinning*, BRU1 og BRU2 kan det tas ut grus til 66 moh., eller til minimum 0.5 meter over grunnvannstand. Etter uttaket skal området tilbakefylles med dokumentert ikke forurensede gravemasser.
4. Ettersom grunnvannsnivået under uttaksområdet varierer, må grunnvannsnivå i fremtiden baseres på dokumentasjon fra observasjonsbrønner og kontrollprogram. Rådmannen får i oppgave før 2. gangs behandling å vurdere hvordan det i reguleringsplanen sikres at det alltid vil være en umetta sone på minimum 0.5 m over grunnvannsnivå.
5. Før 2. gangs behandling skal det foreligge plan for tilbakeføring og revegetering av det totale arealet.

Sammendrag

Bakgrunn for planarbeidet er at Skaaret Landskap AS ønsker utvidelse av eksisterende uttaksområde. Utvidelsen vil videreføre dagens drift med uttak av sand, med påfølgende innfylling av ikke forurensa gravemasser. Det tas sikte på å tilbakeføre eiendommen til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) etter endt drift.

Planområdet er på totalt 280 daa og omfatter fremtidig uttaksområde, dagens adkomstvei, rigg- og vektområdet. Eksisterende uttak er ikke innlemmet i planen, da dagens uttak og innfylling på eksisterende område avsluttetes i løpet av 2019. Skaaret Landskap AS vil drive uttaket, etter avtale med grunneier.

Planens foreslåtte formål masseuttak/deponi er i strid med gjeldende kommuneplan, § 2.1 LNF-område, foruten 33 daa som ligger innenfor kommuneplanens arealdel avsatt til masseuttak og dermed i tråd med gjeldende plan. Uttaksområde i planforslaget tilsvarer et volum på ca. 7-800 000 m³ grus. Planforslaget har et nedre uttaksnivå begrenset til 66 moh, og minimum 0.5 m over grunnvannsnivå. Både den geohydrologiske rapporten og naturmangfoldsrapporten, begge utarbeidet av Cowi, fastslår at grusuttaket med etterfølgende innfylling av ikke forurensede gravemasser ikke vil få negative konsekvenser for Lamyra, når rapportenes anbefalinger følges.

Temaer som i tråd med planprogrammet har blitt utredet i planprosessen:

- Fagrapporter:
  - Hydrogeologisk konsekvensvurdering (grunnforurensning)
  - Naturmangfold (med hensynet til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven)
  - Arkeologisk rapport
  - Støyrapport
- Rekreasjonsinteresser/rekreasjonsbruk (friluftsområder)
- Barn og unges interesser
- Støy og støv
- Trafikkforhold: massetransport og trafiksikkerhet
- Landskapshensyn

Bakgrunn

Til orientering het detaljreguleringen *436 Lamoen 2* ved politisk oppstart i januar 2018 (bh. nr 2/18). I det videre planarbeidet har det blitt vurdert at *436 Lamoen – utvidet grusuttak* er et mer beskrivende navn, og vil være det gjeldende navnet for detaljreguleringen.

Planområdet ligger på Helgelandsmoen/Lamoen. Planarbeidet skal legge til rette for uttak av nye grusresurser for å kunne opprettholde produksjon av jord. Uttaksområdet skal fortløpende tilbakefylles med ikke forurensa gravemasser til dagens nivå. Landskapsbildet vil bli noe endret i anleggsfasen, men tilbakeført til et ondulert terreng innafor dagens høydevariasjoner før beplantningen. Tiltakshaver planlegger også å starte opp med sortering av innkomne fyllmasser til gjenvinning.

Planarbeidet dokumenterer at driften av masseuttaket kan gjennomføres innenfor gjeldende lover og forskrifter (f.eks. med hensyn til støy og støv). Tiltakets konsekvenser for Lamyra naturreservat er et av utredningsteamene i konsekvensutredningen.

Rådmannen mener at planforslaget med planbeskrivelse, konsekvensutredning og ROS-analyse er tilstrekkelig gjennomarbeidet.

Tidligere behandlinger og vedtak

Formannskapet vedtok 23.01.18 (bh. nr 2/18) oppstart av planarbeid, samt å sende planprogrammet på høring og offentlig ettersyn.

Vedtak i Formannskapet:

- 1. Kommunen vedtar oppstart av 0605_436 detaljregulering for Lamoen og legger planprogrammet datert 11.09.2017 på høring.*
- 2. Fastsetting av planprogrammet delegeres til rådmannen, med mindre det kommer merknader som påvirker planarbeidets gjennomføring.*
- 3. Resultat av utredningene må legges til grunn for kommunens videre behandling av planforslaget.*
- 4. Før 2. gangs behandling skal det foreligge plan for tilbakeføring og revegetering av det totale arealet.*

I delegert vedtak (bh. nr 231/18) er det fattet følgende vedtak «Rådmannen fastsetter planprogram, jf. pbl. § 12-9, for 0605_436 detaljregulering Lamoen med delegert myndighet fra formannskapet».

Beskrivelse av saken

Dagens situasjon

Planområdet ligger mellom bebyggelsen på Helgelandsmoen, Lamyra naturreservat og grensen mot Hole kommune. Området ligger også inntil dagens uttaks/innfyllingsområde som drives av tiltakshaver (Skaaret Landskap AS). Kommersiell grusdrift skal ha foregått på området siden midten av 60-tallet. Eksisterende uttaksområde er ikke regulert, men ligger i all hovedsak inne i gjeldende kommuneplan med formål masseuttak, fremtidig. Området har siden 2003-2004 ekspandert i østlig retning, utover det område som i kommuneplanens arealdel er avsatt til *masseuttak – fremtidig*. Omtrentlig beregnet areal som går utover areal avsatt i kommuneplanens arealdel som masseuttak er ca. 34 daa.

Hensikten med planarbeidet er: å sikre nye grusressurser for jordproduksjon og tilbakefylling av ikke forurensede gravemasser, samt gi rammer for denne driften.

Innenfor område for *bebyggelse og anlegg*, BRU1 og BRU2 kan det tas ut masser ned til 66 moh., det er ikke tillatt å ta ut masser under 0.5 m over grunnvannsnivå. Totalt tilsvarer dette et volum på ca. 7-800 000 m³ grus. Etter at masser er tatt ut skal området tilbakefylles med dokumentert ikke forurensede masser til dagens nivå, dette blir nærmere beskrevet i driftsplanen. BRU2 i plankartet ligger i dag på ca. kote 69, og BRU1 ligger på ca. kote 70. Den geohydrologiske rapporten fastslår at grunnvannet i planområdet varierer noe, gjennomsnittlig grunnvannstand er på ca. 65,3 moh., hvor det varierer fra 64,32 til 65,69 moh. På side s. 17 i «Hydrogeologisk konsekvensutredning Lamyra» (vedlegg 12) finnes det vannstandsmålinger, samt indikasjon på strømningsretningen til grunnvannet.

Grusressursen er ikke av beste kvalitet, men godt egnet til jordproduksjon. Den nordligste delen av planområdet er klassifisert og verdivurdert som viktig grus og sandressurs av NGU (Norges geologiske undersøkelse). Den sørlige delen av planområdet er vurdert til å være lite viktig. Klassifiseringen har en gradering fra nasjonalt viktig til nasjonalt viktig.

Nøkkelopplysninger

Forslagsstiller

Skaaret Landskap AS

Fagkyndig Eieropplysninger	Guni consult, ved Gunnar Nilsen Ole Gjerde er grunneier på eiendommen gnr.3 bnr.3 og Trond Lyseng på gnr. 3 bnr. 45
Arealstørrelse	Etter ny varsling om utvidelse av planområdet, ble eksisterende driftsområde, veiareal og hensynsone inkludert. Planområdet har et totalareal på ca. 280 daa. Hvorav 260 daa er avsatt til råstoffutvinning, og er en naturlig utvidelse av eksisterende drift
Arealformål	Bebyggelse og anlegg: råstoffutvinning/innfyllingsområde Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur: Anleggs/driftsvei, annen veggrunn og del av fylkesvei 158 med gangvei Hensynsone (fri siktlinje, flom, høyspentledning, sikring rundt uttaksområdet og reliktdjorbie)
Overordnet plan	Landbruk-, natur og friluftsområde med reindrift (LNFR)
Plantype	Kommuneplanens arealdel 2019-2030 Privat detaljregulering

Utvidelsen av grusuttaket omfatter arealer som i dag benyttes til skogsdrift. Størstedelen av området er avskoget av grunneier da skogen var hogstmoden, og en liten del er tidligere tatt i bruk til grusuttak. Planområdet brukes til en viss grad til rekreasjonsformål i dag. Store deler av planområdet er avskoget, og det resterende står for tur til å bli det, noe som har før til at rekreasjonsverdien av området er redusert. Mot øst grenser planområdet til Lamyra Naturresevat med nasjonalt viktig naturmangfold. Det er også dokumentert viktig naturmangfold i området rundt. Den rødlisteartede reliktdjorbie er registrert i planområdet, og leveområdet er beskyttet med en hensynsone (H560).

Planforslaget

Planforslaget som foreligger til behandling består av:

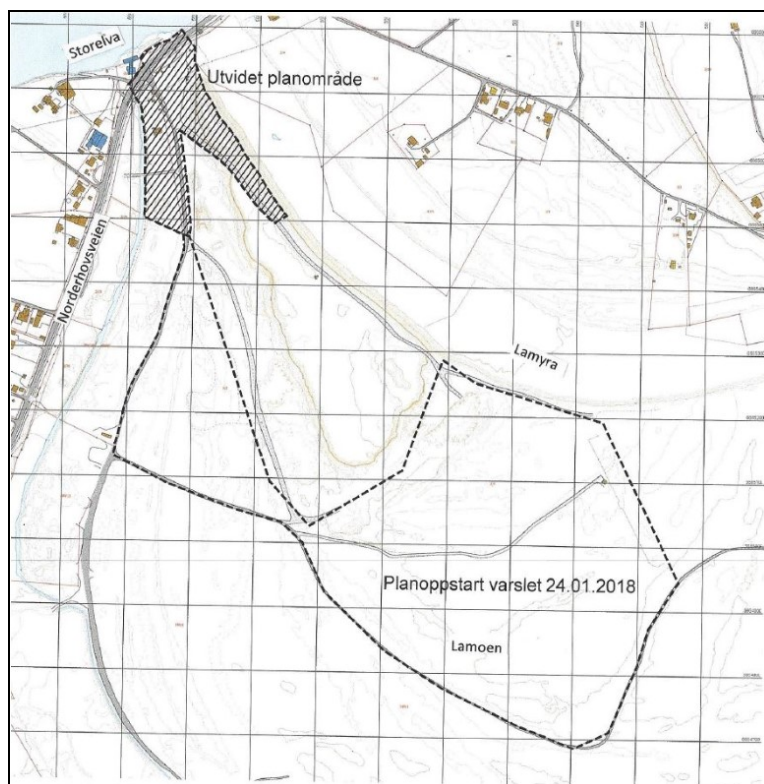
- Plankart i målestokk 1:5000, *1. gangs behandling*
- Forslag til reguleringsbestemmelser, *1. gangs behandling*
- Planbeskrivelse med konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredninger, *1. gangs behandling*

Uttalelser til planoppstart

Ringerike kommune varslet, i henhold til plan- og bygningsloven § 12-8, oppstart av planarbeidet til berørte parter i brev 21.01.18 og kunngjorde det i Ringerikes Blad 03.02.18, samt på kommunens nettsider. Det kom inn totalt 9 uttalelser. Disse følger vedlagt. Hovedtrekkene er referert og kommentert i vedlegg 5.

Begrenset varsling – utvidet planområdet

På grunnlag av uttalelser til oppstart av planarbeid ble det behov for å utvide planområdet. Det utvidete planområdet omfatter areal som er satt av til råstoffutvinning i kommuneplanen. Hensikten med utvidelsen var å lage en helhetlig plan ved å inkludere adkomstvei, rigg- og vektområde for masseuttaket. Denne utvidelsen ble sendt ut på begrenset varsling til berørte parter og offentlige myndigheter, samt varslet i Ringerikes blad og lagt ut på kommunens hjemmeside 21.03.19. Det kom inn totalt 7 uttalelser. Disse følger vedlagt. Hovedtrekkene i uttalelsene er referert og kommentert i vedlegg 5.

Bilde 1: Bildet viser plangrensen som ble varslet ved oppstart markert med svart stiplet strek, utvidet planavgrensning er vist med skravur.

Varsel om innsigelse

Statens vegvesen har varslet innsigelse mot eventuelt planforslag som ikke er i samsvar med nasjonale hensyn eller viktige parametere i vegnormalene. Forslagstiller har gjort en vurdering av dagens trafikkforhold som viser til at fylkesvei 158 har god standard på strekningen mellom anlegget og E-16 ved Botilrud. Trafikkavviklingen i avkjøringspunktet til grussuttaket/deponiet oppfattes som lite problematisk, det er registrert en påkjørsel bakfra ved innkjøringen til anlegget.

Gjeldende planverk

Størstedelen av området er i dag uregulert, og er i all hovedsak avsatt til Landbruks-, natur og friluftsområde (LNF-område) i gjeldende kommuneplan. Eksisterende uttak, samt det utvidede planområdet har arealformål *råstoffutvinning* i gjeldene kommuneplan.

Detaljreguleringen overlapper deler av plan «0605_345- FV 158, GS-veg Helgelandsmoen-Botilrud», vedtatt 28.06.2012. Det skal ikke gjøres endringer eller oppheve plan «0605_345- FV 158, GS-veg Helgelandsmoen- Botilrud».

Det pågår per i dag ikke planarbeid i området etter det kommunen kjenner til.

Konsekvensutredning

Tabellen nedenfor viser sentrale temaer i konsekvensutredningen, se planbeskrivelse s. 16 for full konsekvensutredning.

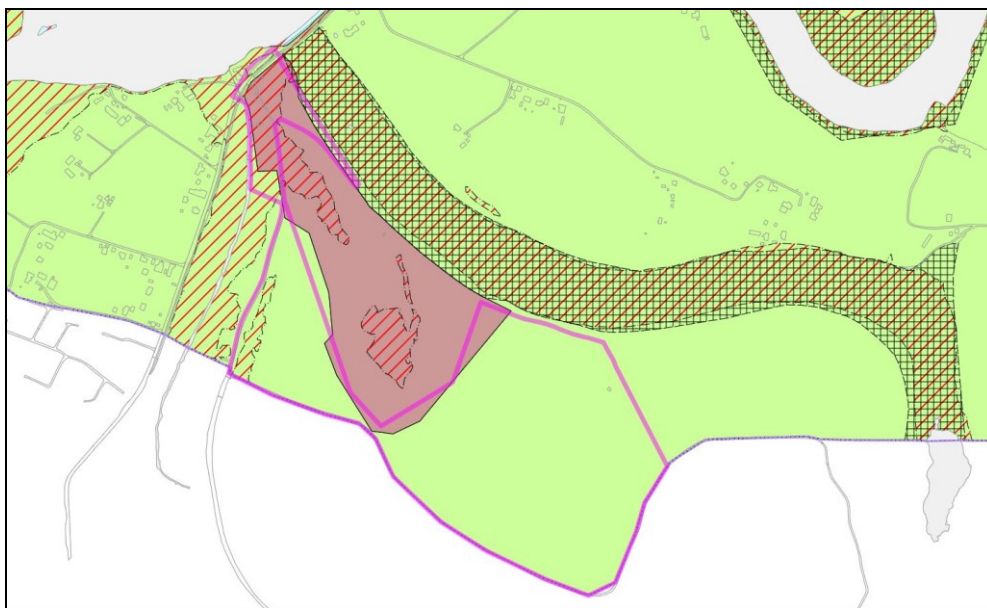
Tema	Beskrivelse av verdi, omfang og konsekvens
Landskapsbildet	Uttaksområdet er «flatt» med en marginal variasjon i høydeforskjellen på fra 2-5 meter. Størstedelen, 2/3, av planområdet er avskoget og på den gjenværende delen står hogstmoden skog. I anleggsfasen vil landskapsbildet bli noe endret, men vil bli tilbakeført til et ondulert terreng innenfor dagens høydenivå. <i>Samlet vurderes tiltaket til å ha liten negativ konsekvens for landskapsbildet.</i>
Rekreasjonsverdi/ rekreasjonsbruk	Området blir vurdert til å ha klare rekreasjonsverdier, men er relativt lite benyttet. Stier og veier er ikke merket med skilt. En større vei langs områdets ytterkant mot syd, i grensen mot Hole, synes som den mest benyttede til sykling, løping og ridning. Denne veien vil ikke bli berørt av tiltaket. Området benyttes også til orientering, men etter at skogen er tatt ut, er området ikke særlig interessant til dette formålet. Et par andre mindre stier inne i området vil bli berørt. Disse stiene blir benyttet av turgåere, joggere, orienteringsløpere etc. Etter at tiltaket er gjennomført vil det bli plantet ny skog, og arealene vil på sikt igjen kunne bli brukt til rekreasjon. <i>Samlet vurderes tiltaket til å ha liten negativ konsekvens for rekreasjonsverdi/rekreasjonsbruk.</i>
Kulturminner og kulturmiljø	Det ble funnet flere automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet (kullgropene). En av de tidligere registrerte kullgropene er ødelagt av den aktiviteten som har funnet sted, og to av de registrerte kullgropene er utenfor planområdet og vil ikke bli berørt. De registrerte gropene som vil bli berørt, vil bli søkt frigitt i planprosessen. <i>Konsekvensgraden er vurdert som middels negativ.</i>
Forurensning (støy/støv)	<p>Det er utarbeidet støyrapport med støysonekart som viser at støybildet er innfor forurensningsforskriftens grenseverdier. Støyberegningene er gjort med det maskinelle utstyret på flat mark. I realiteten er sikteanleggene og rullende materiell omgitt av lagerhauger av jord og sand som demper støynivået ytterligere. <i>Konsekvensgraden er vurdert som ubetydelig.</i></p> <p>Det er registrert akseptable verdier av nedfallsstøv. Basert på utførte støvmålinger forventes det at støvnedfallsproblematikken ikke blir forverret for fremtidig situasjon sammenlignet med dagens situasjon. <i>Konsekvensgraden er vurdert som ingen/ubetydelig.</i></p>
Hydrogeologi/ Grunnforurensning	<p>Grunnvannstand er styrt av nivå i elven. Det ble observert svært liten nedgang i grunnvannsnivå gjennom sommeren, dette antas å skyldes at grunnvannsmagasinet er stort og mates av nedbør og elveinfiltrasjon. Det er vist at det foregår tilstrømming av grunnvann til Lamyra. Så lenge et masseuttak ikke går ned i grunnvannssonen og vann pumpes bort fra området, vil ikke det generelle grunnvannsnivået forandres. Ved utskifting av masser i området, vil grunnvannsforholdene lokalt kunne forandres. Omfanget av dette tiltaket er lite i forhold til alle områdene der det er tilstrømming av grunnvann.</p> <p>Vannkvaliteten i Lamyra bør ikke endres. Dette vil likevel kunne skje i mindre skala hvis tilførte masser er forurenset. For å unngå dette er det viktig at det er god mottakskontroll på massene som tas imot. <i>Konsekvensgraden er vurdert som liten negativ.</i></p>
Grunnforhold	Georadarmålinger og borer viser at det er sandige masser ned til

	<p>minst 8-5 m dyp. Det er ikke gjennomført geotekniske undersøkelser for å vurdere stabiliteten i området. Under de sandige massene forventes det marine avsetninger som silt og leire. Uttaket av løsmasser vil begrense seg til sonen over marine avsetninger. I hovedsak vil tiltaket være en utskifting av masser som ikke endrer den totale vektbelastningen på løsmassene i området.</p>
Transport og trafikk	<p>Fylkesvei 158 har god standard på strekningen mellom anlegget og E-16 ved Botilrud. Det er også anlagt separat gang- og sykkelvei med belysning på hele strekningen, slik at trafiksikkerheten for myke trafikanter er godt ivaretatt. Fylkesvei 158 har en ÅDT på 14-1500 kjøretøy. Trafikken inn til anlegget varierer med tilgangen på masser, fra 0 biler pr. dag til toppdager på opp mot 100 biler</p> <p>Trafikkberegninger utført av fellesprosjektet i forbindelse med planleggingen av ny E-16 og Ringeriksbanen viser også at med etablering av nytt kryss ved Helgelandsmoen vil redusere trafikken på fv. 158 i retning mot Botilrud/ Hønefoss (beregnete trafikk tall). <i>Konsekvensgraden er vurdert som ingen/ubetydelige.</i></p>
Næringsinteresser/ Samfunnsmessig konsekvenser	<p>Tiltaket har positive konsekvenser for både grunneier, tiltakshaver og samfunnet. Dette fordi arealene utnyttes til både uttak og innfylling av masser som samfunnet har stort behov for. Direktoratet for mineralforvaltning, som overordnet myndighet, uttrykker også ønske om en optimal utnyttelse av ressursen. Når arealene er tilbakestilt i henhold til godkjent driftsplan, starter skogproduksjonen igjen. <i>Konsekvensgraden er vurdert som stor positiv konsekvens.</i></p>
Naturmangfold	<p>Lamoen er en del av en større landskapsform dannet av Storelvas meanderende løp, med tilhørende viktige naturtyper. Det er ingen registrerte naturtyper innenfor planområdet (Naturbase.no). Det ble heller ikke påvist noen naturtyper (etter DN-håndbok 13) under befaring. Like utenfor planområdet er det registrert en av Norges totalt to forekomster av den rødlistede og kritisk truede relikttjordbien (<i>Lasioglossum quadrinotatum</i>). For å ta hensyn til forekomstene av relikttjordbie har planområdet blitt utvidet for å inkludere en hensynsone for relikttjordbie.</p> <p>Prosjektet er vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 og er vurdert til å ikke være i strid med forvaltningsmålene for naturtyper, økosystemer og arter siden all natur av verdi befinner seg utenfor regulert område. <i>Konsekvensgraden er vurdert som ingen/ubetydelig.</i></p>

Forholdet til overordnede planer

Kommuneplanens arealdel (vedtatt 31.01.2019)

Planens foreslåtte formål masseuttak/deponi er i strid med kommuneplanens arealdel. I kommunedelplanens er området hovedsakelig avsatt til Landbruk- natur og friluft (LNF). En mindre del av planområdet (31 daa) er avsatt til *råstoffutvinning*.

Bilde 2: viser et utklipp fra kommuneplanens arealdel for å vise hvordan planområdet ligger i forhold til LNF- området (grønn farge). Planområdets avgrensning er markert med lilla.

Kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt 30.04.2015)

Aktuelle hovedmål i samfunnsdelen:

- Økt verdiskaping og produktivitet i Ringerike og et robust næringsliv med god bredde.
- Ringerike skal ha en bærekraftig masseforvaltning som sikrer ressurser og uttaksområder for framtidige behov, samt reduserer miljø- og samfunnsbelastning. Utnytting av eksisterende uttak skal prioriteres framfor å åpne nye områder.

Juridiske forhold

Mineralloven

Mineralloven trådte i kraft 01.01.2010, og stiller krav om driftskonsesjon ved samla uttak på mer enn 10 000 m³ masse. Direktoratet for mineralforvaltning er konsesjonsmyndighet.

Direktoratet for mineralforvaltning tildelte driftskonsesjon etter mineralloven for Lamoen grustak 17.10.17. Konsesjonsområde har et areal på ca. 122 daa og er i hovedsak gitt for eksisterende uttaksområde, som ligger innenfor område avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Det er ikke søkt om konsesjon for det utvidete grusuttaket. Det skal søkes konsesjon for uttaket i henhold til Minerallovens bestemmelser, etter at reguleringsplanen eventuelt er vedtatt. Konsesjonssøknaden skal vedlegges driftsplan hvor blant annet minerallovens krav til sikkerhet i drifts og avslutningsfasen blir ivaretatt. Konsesjonssøknaden vil bli forelagt Ringerike kommune til uttalelse før konsesjon blir gitt.

Naturmangfoldloven

De miljørettslige prinsippene §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven, av 19.06.09, skal legges til grunn som retningslinjer ved alle enkeltvedtak, herunder vedtak av område – og

detaljreguleringer. Det skal i saksdokumentene redegjøres for hvordan disse er fulgt opp. Det skal i saken fremgå hva slags kunnskap om naturmangfold beslutningen bygger på. Det er søker som har hovedansvaret for å fremskaffe kunnskapsgrunnlaget. Dersom kunnskapsgrunnlaget skulle vise seg å være mangelfullt, skal tiltaket vurderes i henhold til føre – var – prinsippet. Man skal i saken innta en økosystemtilnærming og samlet belastning av tiltak i området skal vurderes.

Forskrift om fredning av Lamyra naturreservat

I medhold av lov om naturvern av 19.06.1970 ble Lamyra naturreservat fredet 21.03.1975. Det fredete arealet er på ca. 340 daa. Lamyra naturreservat grenser helt inntil planområdet mot nord og ligger som sammenhengende myr – og tjernområdet øst for planområdet. Området er lagt under verneplan for myr og er del av en nesten gjengrodd meander, elvesving på sørsiden av Storelva. Verneformålet er å bevare en velutviklet gjengrodd meander med svært interessant vegetasjon.

Kulturminnelova

Arkeologisk registrering iht. kulturminnelovens § 9 ble gjennomført av Buskerud fylkeskommune sensommeren 2018. Det ble gjort registreringer av flere kullgroper innenfor og utenfor planområdet, se arkeologisk rapport vedlegg 15. Dette er automatisk fredete kulturminner som vil bli lagt inn i reguleringsplanen og søkt frigitt.

Økonomiske forhold

Planen fremmes som en privat detaljregulering. Dette innebærer at forslagsstiller blir fakturert for saksbehandlingsgebyr jf. gjeldende betalingsreglement. Planen utløser trolig ingen økonomiske belastninger for Ringerike kommune.

Behov for informasjon og høringer

Kapittel 7.1 i planprogrammet beskriver planer for informasjon og medvirkning i planprosessen. Det er avholdt et informasjonsmøte for grunneiere/naboer og andre interesserte i forbindelse med utarbeidelse av planprogram. Det vil bli avholdt et nytt informasjonsmøte ved offentlig ettersyn av planforslaget med konsekvensutredning.

Rådmannens vurdering

Forholdet til gjeldene planer

En regulering til råstoffutvinning i dette området er ikke i tråd med kommuneplanens arealdel. Ettersom det er en utvidelse av et eksisterende grusuttak vurderes tiltaket å være i tråd med andre overordnede føringer. Det vises til samfunnsdel vedtatt 30.04.2015, av denne fremgår bl.a. følgende; *Utnytting av eksisterende uttak skal prioriteres framfor å åpne nye områder.*

Konsekvensutredning og ROS- analyse

Det er gjennomført en vurdering av 16 fagtema for å komme frem til et planforslag som i størst mulig grad er tilpasset de stedlige forutsetningene. Det er spesielt 6 forhold som har blitt viet stor plass i planarbeidet:

- Naturmangfold (nærliggende naturreservat, og rødlista art)
- Friluftsliv (rekreasjon)
- Forurensning (støy/støv)
- Hydrogeologi/grunnforurensning
- Transport og trafikk
- Kulturminner

Naturmangfold

I konsekvensutredningen er naturmangfold et eget utredningstema, og de miljørettslige prinsippene §§ 8-12 i naturmangfoldloven anses å være oppfylt. Naturmangfoldrapporten, vedlegg XX, fastslår at en utvidelse av masseuttaket vil føre til betydelige videre inngrep i Lamoen som er en del av et meanderende elve-landskap. Videre står det at området i dag er sterkt redusert av eksisterende masseuttak, og videre utvidelse av masseuttaket vil derfor i mindre grad redusere Lamoens verdi som del av landskapskapsform, og som naturtype kompleks «kompleks med meanderende elveparti, kroksjøer og dammer».

Tett inntil masseuttaket mot nord og øst ligger Lamyra Naturreservat. Området er definert som truet og masseuttaket nevnes som en påvirkning slik det i dag ligger. I naturmangfoldrapporten er det listet opp anbefalinger for å ivareta naturmangfoldet best mulig. Det anbefales at det etableres en forsiktighetssone for naturmangfoldet mellom dagens anleggsvei og Lamyra. Forsiktighetssonen ligger utenfor regulert område for dette tiltaket, men er ment som en intern bevisstgjøring for fremtidig drift og bruk av masseuttaket. Det er registrert arter av stor forvaltningsmessig interesse og trua arter i uttaksområdets nærhet. Planområdet har blitt utvidet for å inkludere en hensynsone (H560) for den rødlistede reliktojordbien.

Friluftsliv (rekreasjon)

Området har en betydelig rekreasjonsverdi, og det har vært tilrettelagt med stier for turgåing, sykkel og ridning. Da størstedelen av planområdet er avskoget grunnet hogstmoden skog er området lite benyttet av turgåere. Det er hovedsakelig grenseveien mellom Hole og Ringerike kommune som er benyttes til turformål. Denne blir ikke påvirket av tiltaket.

Forurensning (støy/støv)

Nært planområdet er det flere boliger. Innspill fra nabo viser til bekymring for støvflukt nå som skogen er fjernet. I konsekvensutredningen har støv fra jord- og grusproduksjon, samt støvflukt fra grushaugene, blitt vurdert til å være innenfor akseptable verdier. Ved behov skal støvflukten dempes med vann, jf. reguleringsbestemmelse § 1.3.

Hydrogeologi/grunnforurensning

Det er viktig at grunnvannet under planlagt masseuttak beskyttes mot forurensning. Rullende materiell skal utstyres med absorbent, og det skal foreligge interne beredskapsdokumenter ved en eventuell forurensning.

Uttak av sand inntil 0.5 m over grunnvannsnivå er sikret med bestemmelse i reguleringsplanforslaget. Sandlaget/tykkelsen på minst 0.5 m, som vil stå urørt igjen over grunnvannsnivået, gir tilstrekkelig beskyttelse av grunnvannet. Dette er vurdert fordi:

1. Det er en midlertidig situasjon. Etter at grusressursene har blitt tatt ut vil det fortløpende bli tilbakeført ikke forurensa gravemasser.

2. Det er en god barriere rundt uttaket for grunnvannet. Det er plassert kontrollbrønner langsmed ytterkanten av uttaket for å ha god kontroll på grunnvannsvariasjoner mot naboeiendommer og Lamyra.
3. Det er tilstrekkelig kvalitet på massene i den umetta sonen.

Transport og trafikk

Det fremgår fra trafikkvurderingen at tiltaket ikke vil føre til økt trafikk, men at det vil bli trafikk i et lengre tidsperspektiv. Transporten er for det meste lagt til Norderhovsveien Fv.158. Denne strekningen har god standard, med gang- og sykkeltrase med belysning. Nærhet til E16 gjør grusforekomsten gunstig lokalisert med hensyn til transport ut til forbruker. Et innspill ved oppstartsvarsel fremhever at fv. 158 ofte er tilsmusset som følge av grusuttaket. Ved behov skal veien feies, dette er sikret i reguleringsbestemmelsene § 1.6.

Kulturminner

Det ble under registreringen på Lamoen grustak, september 2018, påvist 7 automatisk fredete kulturminner, i form av kullgroper. Fem av disse ligger innenfor planområdet og er fordelt på fire lokaliteter (id 243356, 243357, 243358, 243362). I tillegg ble det kontrollregistrert to kullgroper. Den ene fikk ny kartfesting i Askeladden (id 45397), mens den andre (id 35376) ble registrert som tapt, grunnet sanduttak. Kulturminnene vil bli søkt frigitt, men skal markeres inn i plankartet.

Forholdene som er avdekket i risiko- og sårbarhetsanalysen er i planforslaget sikret i plankart og reguleringsbestemmelser. Dette omfatter hovedsakelig risikoen for forurensning av grunnvann som følge av den planlagte virksomheten. Den hydrogeologiske rapporten fra Cowi gir klare føringer for en forsvarlig gjennomføring av både uttak av grus til et anbefalt nivå, og kvaliteten på de massene som skal fylles inn. Det er viktig å ha fokus på at massene er forhåndsgodkjent som ikke forurensa, og at det føres en aktiv mottakskontroll ved vekta og i utplaneringsfasen. Rutiner for oljeskift og annet vedlikehold lokaliseres til et sted som er egnet til formålet utenfor uttaksområdet. Støvflukt må reduseres med støvdempende midler eller vann.

Rådmannen anser at utredningsplikten er oppfylt, herunder at samtlige utredninger og vurderinger beskrevet i planprogrammet er tilfredsstillende gjennomført i henhold til fastsatt planprogram.

Det skal foreligge en plan for tilbakeføring og revegetering av uttaksområdet før 2. gangsbehandling.

Samla vurdering

Rådmannen er positiv til regulering av masseuttaket med påfølgende innfyllingen av ikke forurensa gravmasser. Detaljreguleringen gir et bedre grunnlag for videre drift og senere istandsetting, samt konsesjonssøknad etter mineralloven. Med bakgrunn i redegjørelsen ovenfor anbefaler rådmannen at planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Vedlegg

1. Oversiktskart med planavgrensning
2. Forslag til plankart, 1 gangsbehandling
3. Forslag til reguleringsbestemmelser, 1 gangsbehandling
4. Planbeskrivelse, 1 gangsbehandling
5. Oppsummering av uttalelser til oppstart, med kommentarer
6. Samtlige uttalelser til oppstart av planarbeidet
7. Saksframlegg til oppstart av planarbeidet
8. Saksprotokoll fra oppstart av planarbeidet
9. Delegert vedtak - Fastsatt planprogram 0605_436 Detaljregulering Lamoen
10. Fastsatt planprogram
11. ROS-analyse
12. Fagrapport: Hydrogeologisk konsekvensvurdering Lamyra
13. Fagrapport: Naturmangfold
14. Fagrapport: Støyrapport
15. Fagrapport: Arkeologi
16. Støvnedfallsmålinger
17. Uttalelse - Miljørettet helsevern 12.04.19

Ringerike kommune, 16.04.2019

Tore Isaksen
rådmann

Assisterende rådmann: Terje Dahlen

leder: Knut Kjennerud

saksbehandler: Hanne Christine Wilhelmsen